

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ศลิษา แก้วนัย

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตู้ ปณ. 1084 ปทพ. เกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10903

The Development of Online Learning Media on Agriculture and the Environment to Support Lifelong Learning

Sasiya Keawnuy

Office of the University Library, Kasetsart University

P.O.BOX 1084 Kasetsart, Chatuchak, Bangkok 10903

E-mail: sasiya.su@ku.th

► รับบทความ 4 กรกฎาคม 2567 ► แก้ไขบทความ 30 กันยายน 2567 ► ตอรับบทความ 3 ตุลาคม 2567

บทคัดย่อ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ผลิตสื่อการเรียนรู้ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมภายใต้ชื่อรายการ “อยู่ดินกินดี” และออกอากาศ 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต บุคลากร และประชาชนทั่วไป สนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเองออกสู่สังคม เพื่อให้ประชาชนนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเข้าถึงบริการสารสนเทศโดยเฉพาะด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมของสำนักหอสมุดมากขึ้น ผลการดำเนินงานตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2564 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 มีจำนวนทั้งสิ้น 37 เรื่อง โดย 5 อันดับแรกที่มีจำนวนผู้รับชมสูงสุดคือ เรื่องวิธีการปลูกพืชมะเขือเทศ มียอดรับชม 133,787 ครั้ง ข้อคิดเห็นจำนวน 111 รายการ เรื่องการปลูกไม้ผลในเชิง มียอดรับชม 117,819 ครั้ง ข้อคิดเห็นจำนวน 72 รายการ เรื่องการผลิตอาหารปลาต้นทุนต่ำ มียอดรับชม 42,966 ครั้ง ข้อคิดเห็นจำนวน 32 รายการ เรื่องปลูกฝรั่งอย่างไร? ให้ผลดี มียอดรับชม 40,355 ครั้ง ข้อคิดเห็นจำนวน 38 รายการ และเรื่องถั่วลิสงพันธุ์ใหม่ ให้ผลผลิตสูง มียอดรับชม 14,826 ครั้ง ข้อคิดเห็นจำนวน 37 รายการ

คำสำคัญ

สื่อการเรียนรู้, การเกษตรและสิ่งแวดล้อม, การเรียนรู้ตลอดชีวิต

Abstract

Kasetsart University Library has produced educational media on agriculture and the environment under the program name “Yoo Din Kin Dee,” (Thriving on the Land: Cultivating Success) which is broadcast across 4 regions nationwide. The program aims to develop online learning media in agriculture and the environment that benefit students, staff, and the general public. It supports Kasetsart University's educational personnel in disseminating their knowledge to society, enabling the public to apply this

knowledge to develop careers and improve their quality of life. The program also aims to enhance access to the library's information services, particularly in agriculture and environmental information. From April 2021 to June 2024, 37 topics were covered. The top five most-viewed topics are: “How to Grow Green Chiretta,” with 133,787 views and 111 comments; “Growing Fruit Trees in Containers,” with 117,819 views and 72 comments; “Producing Low-Cost Fish Food,” with 42,966 views and 32 comments; “How to Grow Guavas for High Yield?” with 40,355 views and 38 comments; and “New High-Yield Peanut Varieties,” with 14,826 views and 37 comments.

Keywords

Educational Content, Agriculture and Environment, Lifelong Learning

บทนำ (Introduction)

สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของเราอย่างมาก ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สะดวกและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะใหม่ๆ สื่อการเรียนรู้ออนไลน์มีตัวเลือกที่หลากหลาย และสามารถเลือกเรียนรู้ตามความสนใจ ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ โดยสามารถสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการและเผยแพร่ข้อมูลดิจิทัล ห้องสมุดสามารถจัดหาและดัดแปลงสื่อการเรียนรู้ที่เป็นหนังสือ, วารสาร, และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ให้กลายเป็นข้อมูลดิจิทัล เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ การสมัครใช้งานฐานข้อมูลดิจิทัล เช่น ฐานข้อมูลวารสารทางวิชาการ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และอื่นๆ ที่สามารถใช้ในการศึกษาและวิจัย ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสร้างสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ได้ ห้องสมุดสามารถช่วยในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลเฉพาะทางที่หาได้ยาก และให้คำแนะนำในการใช้งานทรัพยากรเหล่านั้น โดยการสร้างเนื้อหาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สามารถร่วมมือกับนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น วิดีโอการสอน, คอร์สออนไลน์แบบเปิด (MOOC), บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และเนื้อหาอื่น ๆ ที่สามารถเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือ เว็บไซต์ได้ รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์, การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เสมือนจริง และการเข้าถึงวิดีโอการสอนออนไลน์ รวมถึงการแนะนำการอ่าน, ทรัพยากรเสริมการเรียนรู้, และข้อมูลสำหรับการวิจัย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ห้องสมุดมีบทบาทที่หลากหลายในกระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ตั้งแต่การจัดหา, แปลงสื่อเป็นดิจิทัล, ให้คำปรึกษา และการสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและความเชี่ยวชาญที่มีอยู่ ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งสำคัญที่ช่วยสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ (OpenAI, 2024)

โดยประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถเลือกเรียนได้อย่างอิสระ มีหลากหลายสาขาวิชาและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและมีรูปแบบที่น่าสนใจ เช่น วิดีโอ อินโฟกราฟิก แบบทดสอบ เป็นต้น ผ่านสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อแบบข้อความ เช่น บทความ: เป็นรูปแบบที่พบได้บ่อยที่สุด เนื้อหาอาจเป็นบทความวิชาการ บทความสั้นๆ หรือบล็อกที่เขียนโดยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เอกสาร: เช่น เอกสาร PDF, เอกสาร Word หรือไฟล์ข้อความอื่นๆ ที่มีเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, เอกสารประกอบการเรียน อินโฟกราฟิก: เป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติหรือแนวคิดที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้นผ่านภาพกราฟิกที่สวยงามและน่าสนใจ สื่อออนไลน์ประเภทต่อไปคือ สื่อประเภทภาพนิ่ง เช่น ภาพถ่าย: ใช้ประกอบเนื้อหาเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นหรือสร้างความน่าสนใจ ภาพประกอบ: ภาพวาดหรือภาพที่สร้างขึ้นมาสื่อความหมายเฉพาะเจาะจง สไลด์นำเสนอ: เป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบสไลด์ที่ประกอบด้วยข้อความ ภาพ และกราฟิก นอกจากนี้ยังมีสื่อประเภทเสียง เช่น Podcast: เป็นไฟล์เสียงที่สามารถดาวน์โหลดมาฟังได้ โดยเนื้อหาอาจเป็นการบรรยาย การสัมภาษณ์ หรือการเล่าเรื่อง เสียงบรรยาย: เสียงที่อธิบายภาพหรือเนื้อหาที่ปรากฏบนหน้าจอ

เพลง: เพลงประกอบการเรียนรู้หรือเพลงที่ใช้สร้างบรรยากาศในการเรียน สื่อออนไลน์ที่เป็นที่นิยมอีกประเภทคือสื่อประเภทวิดีโอ เช่น วิดีโอสอน: วิดีโอที่อธิบายเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วิดีโอสอนทำอาหาร วิดีโอสอนภาษา หรือวิดีโอสอนวิทยาศาสตร์ บน YouTube หรือแพลตฟอร์มอื่นๆ Webinar การสัมมนาออนไลน์แบบเรียลไทม์ที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับวิทยากรได้ วิดีโอสั้น: วิดีโอสั้น ๆ ที่นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ เช่น วิดีโอใน TikTok หรือ YouTube Shorts สื่ออีกประเภทที่เป็นที่นิยมอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงหลังคือสื่อประเภท Interactive เช่น เกมการศึกษา: เกมที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ผ่านการเล่นเกม แบบทดสอบออนไลน์: แบบทดสอบที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทดสอบความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน Simulation: การจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น Blog: เว็บไซต์ส่วนบุคคลที่ผู้เขียนสามารถแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ของตนเอง Forum: เว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถามตอบเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ Social Media: แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Facebook, Twitter, และ Instagram สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้เช่นกัน

ยูทูบ (YouTube) ถือเป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) รูปแบบหนึ่งที่รวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์และเข้ามามีบทบาทต่อกลุ่มอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นแพลตฟอร์มวิดีโอออนไลน์อันดับ 1 ที่กลายมาเป็นช่องทางในการรับชมวิดีโอและข่าวสารต่างๆ ของกลุ่มคนในประเทศไทย ผู้ใช้งานที่อยู่ในช่วงนี้ กำลังเริ่มเข้ามาที่แพลตฟอร์ม YouTube มากขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจัยหลักที่ทำให้กลุ่มคนช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป หันมาสนใจสื่อยูทูบเนื่องจากเห็นเพื่อนหรือคนที่มีอายุใกล้เคียงกันเล่นและมีการแนะนำกันต่อๆ (Share) และจากการที่เห็นคนในครอบครัวเล่นหรือรับชมทำให้กลุ่มดังกล่าวต้องการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับคนในครอบครัว สื่อยูทูบ (YouTube) จึงกลายเป็นมากกว่าแค่พื้นที่ที่ผู้คนมาปล่อยของผ่านวิดีโอ แต่ยังเป็นชุมชนที่เปิดโอกาสให้ผู้สร้างเนื้อหา (Content Creator) และแบรนด์ได้ทำงานและสื่อสารกันได้รวมถึงผู้ชมวัยต่าง ๆ ได้มีโอกาสเข้าติดตามข่าวสาร ความบันเทิงและแลกเปลี่ยนข้อมูลวิดีโอกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ผู้ใช้สื่อยูทูบทุกคนได้รับ (ปณชัย อารีเพิ่มพร, 2561)

การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากตนเอง มีรากฐานมาจากการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในบริบทต่าง ๆ (UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2022) เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย (Kaplan, 2016) เพื่อเติมเต็มเป้าหมายส่วนบุคคล พัฒนาความรู้ หรือทักษะในการทำงาน (Power & Maclean, 2013) รวมถึงเป็นกลยุทธ์สำคัญสำหรับการพัฒนาศักยภาพของคนที่ให้สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำพาคนเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของคนที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยความสมัครใจของผู้เรียนโดยมีแรงจูงใจที่จะแสวงหาความรู้เพื่อทำความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต โดยอาจจะเรียนรู้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (สมาลี สังข์ศรี, 2555) ทั้งนี้การเรียนรู้ในระบบ มี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน ในขณะที่ การศึกษานอกระบบ มีความยืดหยุ่นในทุกขั้นตอน โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม ส่วน การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยเรียนรู้จากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ อาจเป็นการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน และไม่จำกัดอายุ (The Non-formal and Informal Education, 2008) ซึ่งจะสอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4: การสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Ensure Inclusive and Equitable Quality Education and Promote Lifelong Learning Opportunities for All) โดยประเทศไทยรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษามีนโยบายในการดำเนินงานในด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อสร้างความเสมอภาคในการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ในภาพรวมทั้งหมดซึ่งครอบคลุมทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการเรียนรู้ของบุคคลทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตาย โดยในแต่ละช่วงชีวิตบุคคลอาจได้รับการเรียนรู้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบผสมผสานกัน เป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจและการเมือง ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ให้มีความรู้ ทักษะ และมีประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมในทุกช่วงชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะต้องช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความพร้อมด้วยความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงแบบกะทันหัน เช่น การเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นการยกระดับการเรียนรู้แบบใหม่ของคนไทยจากการเรียนแบบเผชิญหน้าไปสู่การเรียนรู้ผ่านเครือข่าย ทำให้การศึกษาทางไกลกลายเป็นช่องทางการเรียนรู้ในยุคปกติใหม่ (New Normal) นอกจากนั้นยังส่งผลให้การเรียนรู้อของคนไทยกลายเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2564)

ห้องสมุดมีหน้าที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับทุกคนในสังคม การปรับบทบาทโดยกำหนดนโยบายและกลยุทธ์นำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ไม่ได้มีเพียงแค่การให้บริการ จะช่วยสร้างความยั่งยืนให้แก่สังคม รวมถึงสอดคล้องตามนโยบายจากภาครัฐที่มุ่งขยายโอกาสการเรียนรู้สำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานแบบดิจิทัล และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยเน้นพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะทางอาชีพ เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน ซึ่งทำให้มีรายได้ ช่วยบรรเทาความยากจนและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จากนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้สำนักหอสมุดกำหนดวิสัยทัศน์ในการเป็น “ศูนย์บริการความรู้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยมีพันธกิจในการพัฒนาแหล่งความรู้ที่ทันสมัยและมีบริการที่มีคุณภาพ สนับสนุนพันธกิจของมหาวิทยาลัย และได้กำหนดให้ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างฐานความรู้และพัฒนานวัตกรรมบริการ สู่ชุมชนและสังคม โดยมีเป้าประสงค์ในการสร้างความเข้มแข็งและบูรณาการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่ชุมชนและสังคมสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวจึงทำให้เกิดแนวความคิดการดำเนินงานโดยการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการนำความรู้ ความเชี่ยวชาญจากบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยเฉพาะในรายวิชาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเกษตรและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง การเกษตรสามารถมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกัน สิ่งแวดล้อมก็มีบทบาทสำคัญต่อการผลิตทางการเกษตร การมุ่งเน้นการเกษตรที่ยั่งยืนและการรักษาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว อีกทั้งรายวิชาการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ความรู้ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความเข้มแข็งมาถ่ายทอดองค์ความรู้และเชื่อมโยงความรู้ที่เป็นประโยชน์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน ในรูปแบบสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ภายใต้สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ประเภท Video Content โดยใช้ชื่อรายการ “อยู่ดินกินดี” และออกอากาศ 4 ช่องทางทั่วประเทศคือ (1) สถานีวิทยุ มก. 4 ภูมิภาค (2) ทาง Mobile Application ได้ทั้ง Android และ IOS ชื่อว่า “สถานีวิทยุ มก” (3) ทางเว็บไซต์ www.radio.ku.ac.th และทาง Facebook Live ที่เพจ “สถานีวิทยุ มก.” และ (4) ทาง YouTube Channel “KULibrary” ซึ่งสื่อการเรียนรู้นี้จะช่วยให้นิสิต บุคลากร และประชาชนเข้าถึงความรู้ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น ได้นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ และยกระดับคุณภาพชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และประชาชนทั่วไป

2. เพื่อสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเองออกสู่สังคม โดยเป็นความรู้ที่เข้าใจและเข้าถึงง่าย นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอาชีพไปสู่ประชาชน

วิธีการดำเนินการ (Methodology)

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

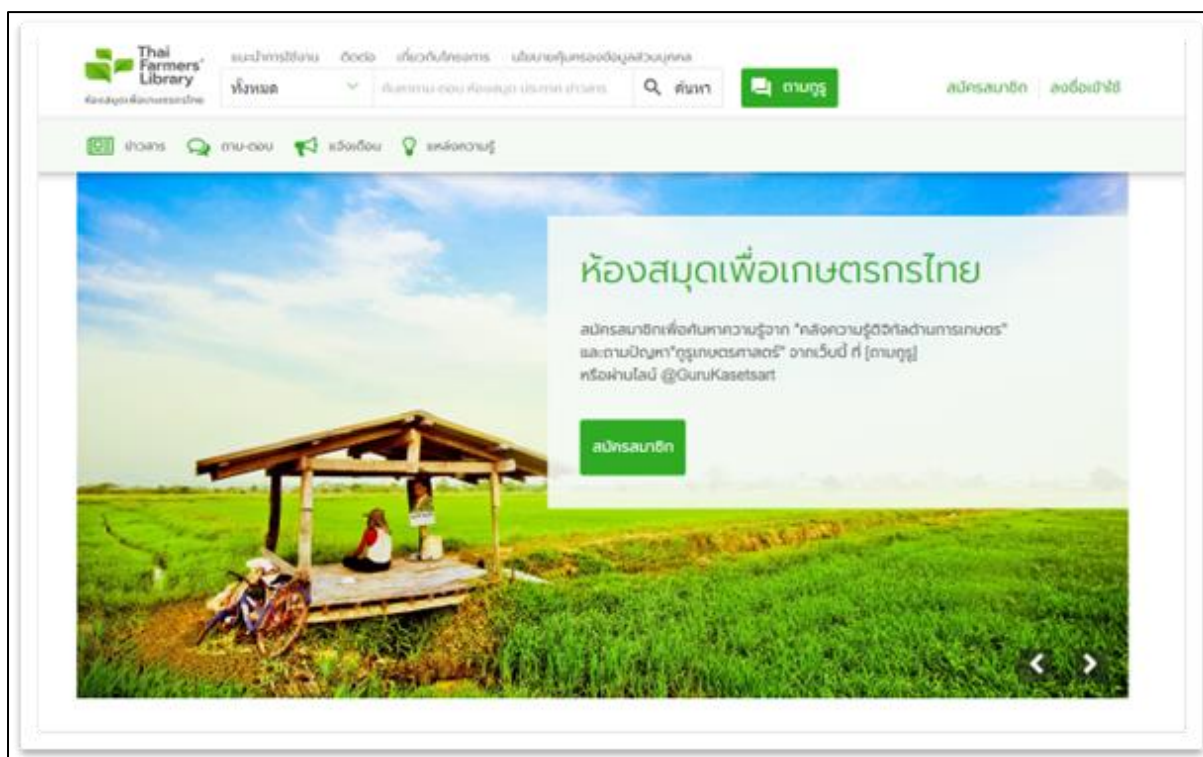
1. ขั้นตอนการวางแผนการผลิต

1.1 วางแผนการดำเนินงานและการบันทึกวิดีโอ เป็นการวางแผนการทำงาน การกำหนดหัวข้อและรายละเอียด โดยพิจารณาในเรื่องของเนื้อหา รายละเอียดที่จะครอบคลุมเนื้อหา และคัดเลือกวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยการกำหนดเนื้อหาจะมาจาก

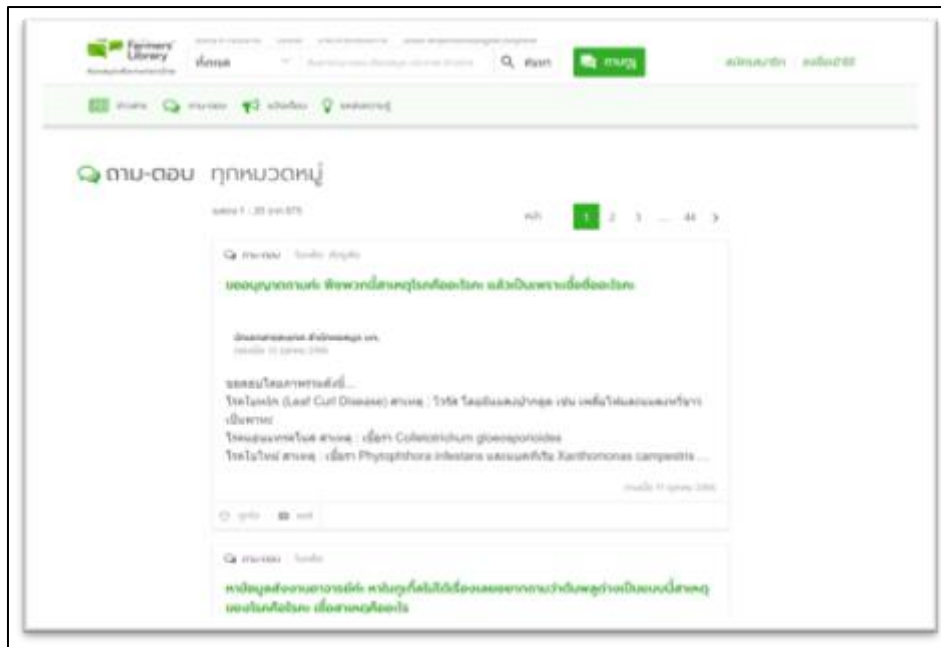
1.1.1 ปัญหาที่ประชาชนประสบอยู่ เช่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ประชาชนส่วนใหญ่มีความสนใจเรื่องการปลูกพืชหลายไร่ ซึ่งเป็นพืชที่มี 3 กลไกที่เกี่ยวข้องในการรักษาโควิด-19 คือ การยับยั้งการเพิ่มจำนวนไวรัส ลดการอักเสบ ซึ่งมีผลในการลดไข้ลดอาการหวัด ไอ เจ็บคอ และปรับภูมิคุ้มกัน ประชาชนจึงมีความสนใจปลูกกันมากขึ้น หรือปัญหาเรื่องโรคพืชที่เกิดจากฤดูฝนที่เกษตรกรประสบอยู่ เป็นต้น

1.1.2 การสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม เช่น เกษตรกร ประชาชน อาจารย์ นักวิจัย หรือดูข้อมูลจากกระแสข่าว รวมถึงความต้องการในการนำความรู้ไปพัฒนาและประกอบอาชีพ โดยข้อมูลเหล่านี้ผู้ปฏิบัติงานจะดูจากข้อมูลการถาม-ตอบของห้องสมุดเพื่อเกษตรกรไทย ที่ URL: <https://thaifarmer.lib.ku.ac.th/> เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันด้านการเกษตร รวมถึงปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่

1.1.3 ผลงานของอาจารย์หรือนักวิจัยที่โดดเด่นและเป็นความรู้ที่สามารถนำมาทำเป็นสื่อเพื่อให้ประชาชนดูและเข้าใจได้ง่าย และเป็นประโยชน์ในวงกว้าง

ภาพที่ 1 ภาพจากเว็บไซต์ห้องสมุดเพื่อเกษตรกรไทย

ภาพที่ 2 ภาพจากเว็บไซต์ห้องสมุดเพื่อเกษตรกรไทยส่วนของการถาม-ตอบ

1.2 การกำหนดและประสานงานวิทยากรสำหรับการบันทึกวิดีโอ วิทยากรที่มาให้ความรู้จะต้องเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีผลงานในด้านนั้น ๆ โดดเด่น สามารถบรรยาย ถ่ายทอดข้อมูลความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยประสานติดต่อวิทยากรเพื่อกำหนดวันในการบันทึกวิดีโอ รวมถึงการพูดคุยถึงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และจัดเตรียมเอกสารดังนี้

1.2.1 จัดทำบันทึกข้อความ “ขอเชิญบุคลากรในสังกัดร่วมสัมภาษณ์เพื่อจัดทำสื่อการเรียนรู้ของสำนักหอสมุด” โดยระบุวัตถุประสงค์ของโครงการ รายชื่อบุคลากร หัวข้อในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่

ภาพที่ 3 ตัวอย่างบันทึกข้อความส่งถึงหัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัด

1.2.2 จัดทำบันทึกข้อความเชิงวิทยากร “ขอเชิญร่วมสัมมนาเพื่อจัดทำสื่อการเรียนรู้ของสำนักหอสมุด” โดยระบุวัตถุประสงค์ของโครงการ หัวข้อในการสัมมนา พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่

ภาพที่ 4 ตัวอย่างบันทึกข้อความส่งถึงวิทยากร

1.2.3 จัดทำแบบฟอร์มข้อตกลงการเผยแพร่ข้อมูลการบันทึกวิดีโอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ (รายการอยู่ติดกินดี) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อให้วิทยากรลงนามให้ความยินยอมเปิดเผยข้อมูลหรืออ้างอิงข้อมูลเกี่ยวกับการสัมมนา รวมถึงสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสัมมนาทั้งเพิ่มรูปแบบหรือบางส่วนต่อสาธารณะได้ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการออกอากาศ สื่อสังคมออนไลน์ สื่อในรูปดิจิทัล สิ่งพิมพ์สาธารณะ หรือการจัดแสดงต่อสาธารณะ โดยยินยอมให้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถเผยแพร่ได้ตลอดไป

ภาพที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์มข้อตกลงการเผยแพร่ข้อมูลการบันทึกวิดีโอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ

ภาพที่ 6 ตัวอย่างสคริปต์รายการ “อยู่ดินกินดี”

2.1 ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการบันทึกสถิติไปตามวันและเวลาที่กำหนดตามแผนงาน โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบันทึกตามสถิติรายการ ดังนี้

2.1.1 กล้องวิดีโอ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้กล้องวิดีโอยี่ห้อ Canon รุ่น EDS 6D และ EDS R เพื่อบันทึกภาพและเสียง จำนวน 2 ตัว โดยกล้องวิดีโอทั้ง 2 ตัวจะมีการจัดมุมกล้องที่แตกต่างกันคือ กล้องหลักจะเป็นมุมกล้องที่ให้เห็นองค์ประกอบภาพโดยรวมซึ่งจะจัดเป็นมุมด้านข้างเพื่อให้ดูเป็นกันเองมากขึ้น และกล้องอีกตัวจะเป็นการบันทึกภาพวิดีโอแบบ Close Up โดยถ่ายเจาะไปที่อุปกรณ์ที่อาจารย์สอนเพื่อให้เห็นรายละเอียดของอุปกรณ์หรือการสอนต่างๆ ของผู้สอน

2.1.2 ไมโครโฟนไร้สาย Saramonic UWMIC10-TH Set 2 96-Channel Digital UHF Wireless Lavalier Microphone System จำนวน 1-2 ตัว

2.1.3 ไฟสตูดิโอ Photography Light จำนวน 1 ชุด กรณีอยู่ในพื้นที่แสงสว่างไม่เพียงพอ โดยใช้การจัดไฟหลักเพื่อเพิ่มความสว่างบนใบหน้าและจัดไฟเสริมเพิ่มความสว่างและลดเงาในจุดที่ต้องการ

ภาพที่ 7 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกการอยู่ดินกินดี

ภาพที่ 8 ภาพการบันทึกวิดีโอนอกสถานที่สำนักหอสมุด

ภาพที่ 9 ภาพการบันทึกวิดีโอในสถานที่สำนักหอสมุด

2.2 การตัดต่อวิดีโอ

2.2.1 ทีมงานตัดต่อด้วยโปรแกรม Adobe Premiere Pro จะนำวิดีโอทั้งหมดมาตัดตามสคริปต์ (Script) โดยจะยังไม่มีภาพแทรกภาพประกอบหรือวิดีโอประกอบอื่นๆ (Insert) เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาตาม สคริปต์ (Script)

2.2.2 ทำการถอดเทปเพื่อจัดทำเป็นคำบรรยายประกอบวิดีโอ (Subtitle) โดยจัดพิมพ์ลงในไฟล์ Word

2.2.3 ตัดต่อและใส่คำบรรยายประกอบวิดีโอ (Subtitle) รวมถึงเสียงพากษ์เข้ารายการ และแทรกภาพประกอบหรือวิดีโอประกอบอื่น ๆ (Insert)

2.2.4 ตรวจสอบความเรียบร้อยทั้งหมดของสื่อก่อนส่งไฟล์ไปที่สถานีวิทย์ มก. เพื่อออกอากาศ

3. ขั้นตอนการออกอากาศ

3.1 ผู้ปฏิบัติงานส่งไฟล์สำหรับการออกอากาศให้กับทางสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อออกอากาศในทุกช่องทาง หรือดำเนินการอัปโหลดขึ้นบน Platform ที่กำหนด ดังนี้

3.1.1 ออกอากาศทางสถานีวิทยุ มก. 4 ภูมิภาค ดังนี้

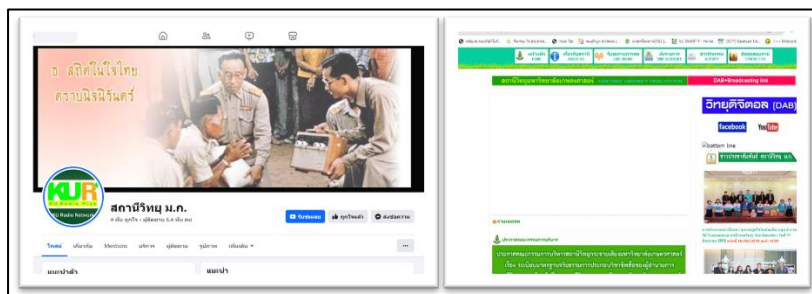
- ภาคเหนือ สถานีวิทยุ มก. เชียงใหม่ AM 612 kHz.
- ภาคอีสาน สถานีวิทยุ มก. ขอนแก่น AM 1314 kHz
- ภาคกลาง สถานีวิทยุ มก. บางเขน AM 1107 kHz
- ภาคใต้ สถานีวิทยุ มก. สงขลา AM 1269 kHz

3.1.2 ออกอากาศทาง Mobile Application ทางระบบ Android และ IOS ชื่อว่า “สถานีวิทยุ มก.”

ภาพที่ 10 ภาพโลโก้ใน Mobile Application

3.1.3 ออกอากาศทางเว็บไซต์ www/radio.ku.ac.th และทาง Facebook Live ที่เพจ “สถานีวิทยุ มก.”

ภาพที่ 11 ภาพ Facebook และ เว็บไซต์ของสถานีวิทยุมก.

3.1.4 ทาง YouTube Chanel “KULibrary” www.YouTube.com/kulibrary

ภาพที่ 12 ภาพ YouTube channel ของสำนักหอสมุดภายใต้ชื่อ KULibrary

4. ขั้นตอนการรายงานผล วิเคราะห์และสรุปผล และวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป

ประเมินผลการออกอากาศโดยสรุปจากจำนวนยอดผู้เข้าชม โดยการติดตามผลการเผยแพร่จากจำนวนผู้รับชมซึ่งทราบถึงจำนวนของผู้รับสารที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงผู้ปฏิบัติงานได้มีการ

ประเมินปัญหาในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นระหว่างการผลิต เช่น ความไม่พร้อมของอุปกรณ์การบันทึกการถ่าย เช่น เกิดการรบกวนของเสียงแทรกของไมโครโฟน หรือปัญหาการบันทึกการถ่ายนอกสถานที่และเกิดสภาวะอากาศที่ไม่แน่นอน โดยรวบรวมออกมาเป็นข้อสรุปและนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ผลการดำเนินการและอภิปรายผล (Result and Discussion)

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม รายการ “อยู่ดีกินดี” ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2564 จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2567)

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานการผลิตสื่อรายการอยู่ดีกินดี

ลำดับ	ชื่อตอน	วันที่ออกอากาศ	จำนวนผู้เข้าชม จากช่องทาง YouTube ชื่อ KULibrary (หน่วย:ครั้ง)	จำนวนข้อคิดเห็น (หน่วย:รายการ)
1	กล้วยน้ำว้าปากช่อง 50	21 เม.ย 2564	3,553	2
2	ยางอินเดียและว่านงานช้าง	21 พ.ค. 2564	245	-
3	วิธีการทำปุ๋ยจากเศษใบไม้	1 มิ.ย. 2564	859	-
4	วิธีการปลูกฟ้าทะลายโจร ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ(1)	25 มิ.ย. 2564	133,787	111
5	กระชายขาว สมุนไพรที่ควรมีติดบ้านยุค COVID-19	27 ส.ค. 2564	214	-
6	การจัดการวัสดุเศษเหลือโดยเทคโนโลยี จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง (PSB)	24 ก.ย. 2564	480	-
7	การปลูกและผลิตกัญชาในระบบปิด เพื่อทำวิจัยและเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์	29 ต.ค. 2564	3,449	-
8	Terrarium สวนสวยในแก้วใส	30 พ.ย. 2564	7,715	6
9	วิธีทำเจลแอลกอฮอล์สมุนไพร	24 ธ.ค. 2564	568	-
10	การผลิตอาหารปลาต้นทุนต่ำ (3)	31 ม.ค. 2565	42,974	32
11	บอนสี เลี้ยงง่าย โตไว ใบสวย	28 ก.พ. 2565	171	-
12	การเพาะเห็ดเผาะให้กับกล้าไม้วงศ์ยาง	25 มี.ค. 2565	6,344	8
13	การปลูกเมล่อนด้วยระบบไฮดรอปติก	2 พ.ค 2565	173	-
14	การปลูกผักโดยไม่ใช้ดิน Hydroponics	1 มิ.ย. 2565	231	1
15	รู้จัก “หญ้าเนเปียร์แคระ” ลดต้นทุน สร้างรายได้	24 มิ.ย. 2565	7,334	9
16	"อัญมณี" กับการเริ่มต้นธุรกิจเพื่อเสริมรายได้	22 ก.ค. 2565	4,514	11
17	สุขภาพดีด้วยพรีไบโอติกส์ “Good Health with Prebiotics”	29 ส.ค. 2565	166	-
18	ถั่วลิสงพันธุ์ใหม่ ให้ผลผลิตสูง (5)	30 ก.ย. 2565	14,831	37

ลำดับ	ชื่อตอน	วันที่ออกอากาศ	จำนวนผู้เข้าชม จากช่องทาง YouTube ชื่อ KULibrary (หน่วย:ครั้ง)	จำนวนข้อคิดเห็น (หน่วย:รายการ)
19	ศิลปะการปลูกต้นไม้สไตล์ญี่ปุ่น: โคเคดามะ (Kokedama)	28 ต.ค. 2565	679	2
20	สบู่สมุนไพร ทำเองได้ ง่ายนิดเดียว	25 พ.ย. 2565	5,411	29
21	มาดูดัน "แมคคาเดเมีย" ที่สถานีวิจัย เพชรบูรณ์กันเถอะ	3 ม.ค. 2566	5,395	9
22	โกโก้ Story... เคยเห็นต้นโกโก้กันไหม?	27 ม.ค. 2566	227	-
23	การใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างยั่งยืน	8 มี.ค. 2566	483	-
24	ปุ๋ยกับการเกษตรและสิ่งแวดล้อม	31 มี.ค. 2566	468	-
25	วิเคราะห์โครงสร้างดินก่อนทำเกษตรกรรม ทำเองได้ง่าย ๆ	28 เม.ย. 2566	419	-
26	การพัฒนาศักยภาพการเพาะเลี้ยงปลา กะพงแดง	26 พ.ค. 2566	4,507	7
27	การเพาะเลี้ยงกุ้งมังกรเชิงพาณิชย์อย่างยั่งยืน	28 ก.ค. 2566	2,798	7
28	"ทุเรียน" กลางกรุง...ปลูกยังงัยให้รอด	25 ส.ค. 2566	7,929	12
29	วัสดุรองซับสิ่งขับถ่ายของสัตว์ Exotic เพื่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดีขึ้น	29 ก.ย. 2566	295	-
30	ปลูกไม้ผลในเชิง ผลตก ดูแลง่าย ใคร ๆ ก็ทำได้ (2)	27 ต.ค. 2566	117,831	72
31	เลี้ยงหอยแมลงภู่ ลงทุนน้อย รายได้ยั่งยืน	24 พ.ย. 2566	332	-
32	โรคพืชและแมลงศัตรูพืชตามฤดูกาล	29 ธ.ค. 2566	358	-
33	แปลงกักต่อน: การเพาะเลี้ยงและรักษา สภาพแวดล้อมทางทะเล	26 ม.ค. 2567	747	2
34	การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ช่วยส่งเสริม การเกษตรยุคใหม่	23 ก.พ. 2567	148	-
35	ปลูกฝรั่งอย่างไร? ให้ลูกตก กินเองก็ง่าย สร้างรายได้ก็ดี (4)	29 มี.ค. 2567	40,375	38
36	ฝ่าวิกฤตสู้ภัยแล้ง ทางรอดของชาวสวน ยางพารา	31 พ.ค. 2567	398	1
37	ถั่งหมักขยะอินทรีย์แบบใช้อากาศ ... ได้ปุ๋ย ด้วย รักโลกด้วย	28 มิ.ย. 2567	804	7

ทั้งนี้จากการดำเนินงานที่ผ่านมาจะเห็นว่า 5 อันดับแรกที่มีจำนวนผู้รับชมสูงสุดคือ อันดับ 1 วิธีการปลูกฟ้าทะลายโจร ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ(1) โดยมียอดผู้ชมจำนวน 133,787 ครั้ง ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจในเรื่องสรรพคุณทางยาและสมุนไพรของฟ้าทะลายโจรที่มีต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค Covid19 ส่วนอันดับที่ 2 เรื่องปลูก

ไม้ผลในเชิง ผลตก ดูแล่ง่าย ใคร ๆ ก็ทำได้ มียอดผู้ชมจำนวน 117,831 ครั้ง อันดับที่ 3 เรื่องการผลิตอาหารปลาต้นทุนต่ำ (3) มียอดผู้ชมจำนวน 42,974 ครั้ง อันดับที่ 4 เรื่องปลูกฝรั่งอย่างไรให้ลูกตก กินเองก็ง่าย สร้างรายได้ก็ดี (4) มียอดผู้ชมจำนวน 40,375 ครั้ง และอันดับที่ 5 เรื่องถั่วลิสงพันธุ์ใหม่ ให้ผลผลิตสูง (5) มียอดผู้ชมจำนวน 14,831 ครั้ง ซึ่งเรื่องในอันดับที่ 2 ถึง 5 เป็นหัวข้อที่จะช่วยเกษตรกรลดภาระและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตรและประมง รวมถึงเป็นหัวข้อที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้างรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง

ภาพที่ 13 รวม link รายการอยู่ติดกินดี ทั้งหมด (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2567)

แนวทางการพัฒนางานสื่อการเรียนรู้ออนไลน์

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีแนวทางในการพัฒนาต่อยอดการผลิตสื่อการเรียนรู้โดยปรับปรุงและขยายขอบเขตของสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมให้กว้างและเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปโดยจะนำข้อมูล Data Analytic ของช่อง YouTube มาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลฟีดแบ็คและการวิเคราะห์ผู้ชม (Audience Analytics) เช่น

- การวิเคราะห์เพศผู้เข้าชมว่าเป็นเพศหญิง หรือเพศชาย
- การวิเคราะห์ช่วงอายุของผู้เข้าชม
- การวิเคราะห์ช่วงเวลาที่มีผู้ชมสูงสุด

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของวิดีโอ (Video Performance Analytics) เพื่อให้เข้าใจถึงว่าผู้ชมว่ามีการตอบสนองต่อเนื้อหาอย่างไร และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหรือพัฒนาเนื้อหาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้ออกมาคิดหาเทคนิคและรูปแบบของวิดีโอมาใช้ในการผลิตวิดีโอใหม่เพิ่มเติม และพิจารณาทำสรุปเนื้อหาให้กระชับขึ้นเพื่อรักษาผู้ชมจนจบวิดีโอ ซึ่งต้องใช้ข้อมูลหลายด้านมาประกอบกัน เช่น จำนวนการดู การวิเคราะห์อัตราการคลิกผ่าน CTR ระยะเวลาเฉลี่ยในการรับชม อัตราการรักษาสื่อ การมีส่วนร่วม และแหล่งที่มาของการเข้าชม

โดยผู้ปฏิบัติงานจะนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนนี้มาวิเคราะห์เพื่อหาความต้องการและผลิตสื่อการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและความต้องการมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้สำนักหอสมุดยังมีแนวคิดในการขยายขอบเขตของสื่อการเรียนรู้โดยการเพิ่มรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ ๆ เช่น การปรับรูปแบบเป็นพอดแคสต์ วิดีโอสั้นสำหรับมือถือ หรือการถ่ายทอดสดออนไลน์ (Live Streaming) เพื่อเข้าถึงผู้เรียนในช่องทางที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีแนวคิดในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาต่อยอดสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตโดยการจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ MOOC ร่วมกับสำนักพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการที่และการกินดีอยู่ดี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและตอบโจทย์ SDGs ด้านต่าง ๆ

บทสรุป (Conclusion)

การที่คนหนึ่งคนจะเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ เป็นผลมาจากการพัฒนาทัศนคติและนิสัยที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ แต่ต้องอาศัยการสร้างสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่

สนับสนุนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคือวิธีที่บุคคลสามารถพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ความสำคัญมาโดยตลอด จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผู้ปฏิบัติงานได้ดูสถิติการเข้าชมจากข้อมูลของ YouTube จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ชมตามอายุและเพศพบว่าผู้ชมที่เป็นเพศชายร้อยละ 54.4 และเพศหญิงร้อยละ 45.6 โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 45-55 ปี รองลงมาคือช่วงอายุ 55-64 ปี ทำให้ผู้ปฏิบัติงานวิเคราะห์ได้ว่าผู้เข้าชมส่วนใหญ่เป็นประชาชนหรือบุคลากรที่อยู่ในวัยทำงานที่ต้องการหาข้อมูลด้านการเกษตรกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและวัยเกษียณเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปทำกิจกรรมหรือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องให้ความสำคัญกับการเลือกเนื้อหาส่วนใหญ่ที่ผู้ชมสนใจ เช่น การคัดเลือกหัวข้อให้มีความน่าสนใจและทันสมัย โดยผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการพูดคุยและขอข้อมูลความรู้จากอาจารย์คณะต่าง ๆ รวมถึงบุคลากรจากฝ่ายสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีความรู้ด้านการเกษตร เป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะในหัวข้อต่างๆ โดยในอนาคตผู้ปฏิบัติงานจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดเพื่อวิเคราะห์หาแนวโน้มความต้องการของผู้รับชมและพัฒนาวิดีโอให้ตรงต่อความต้องการให้มากขึ้น นอกจากนี้ปัญหามาจากการที่อาจารย์ไม่สามารถพูดให้เข้าประเด็นเวลาอยู่หน้ากล้องขณะบันทึกวิดีโอได้ ผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องมีการพูดคุยในเบื้องต้นก่อนการถ่ายจริงเพื่อละลายพฤติกรรม และสร้างความคุ้นเคยให้อาจารย์เมื่อมีการบันทึกวิดีโอ

รายการอ้างอิง (References)

- ปณชัย อารีเพิ่มพร. (2561). *YouTube เผยคนไทยฟังเพลง-ดูทีวีย้อนหลังมากที่สุด 75% เข้าทุกวัน*.
<https://www.thestandard.com>
- สถานีวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน. (2022). *ม.เกษตรเดินหน้า 6 ยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อบูรณาการการเรียนรู้ตลอดชีวิต KU Lifelong Learning*. <https://www.kuradioplus.com/2022/02/15>
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. กลุ่มยุทธศาสตร์กำลังคนในระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) เพื่อรองรับการพลิกโฉมฉบับพลันและวิกฤตการณ์โลก: รายงานการศึกษา เรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) เพื่อรองรับการพลิกโฉมฉบับพลันและวิกฤตการณ์โลก*.
 ฐานข้อมูล Chiang Mai University Digital Collections. <https://cmudc.library.cmu.ac.th/>.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2555). *การประเมินผลการนำนโยบายส่งเสริมการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน*. (รายงานวิจัย). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Kaplan, A. (2016). Lifelong learning: Conclusions from a literature review. *International Online Journal of Primary Education*, 5(2), 43-50.
- The Non-Formal and Informal Education Promotion Act 2008. (2008, 3 March). *Government Gazette*, Vol. 125, Section 41 A, Page 1.
- OpenAI. (2024). *ChatGPT (Version 4)*. [Language model]. OpenAI. <https://www.openai.com/>
- Power, C. N., & Maclean, R. (2013). Lifelong learning: Meaning, challenges, and opportunities. In R. Maclean, S. Jagannathan, & J. Sarvi (Eds.), *Skills for Inclusive and sustainable growth in developing Asia-Pacific*. Springer.
- UNESCO Institute for Lifelong Learning. (2022). *Making lifelong learning a reality*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381857>